

Sygn. akt VII U 2416/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Jarosław Matuszczak

Protokolant: stażysta Magdalena Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 07 kwietnia 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z odwołania N. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 8 października 2015 r. nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wymiar składek

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia N. M. z tytułu podlegania ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek M. L. (1) wynosi:

- a. za maj 2015 r. – 1220 zł (słownie: tysiąc dwieście dwadzieścia złotych) z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz 1052,74 zł (słownie: tysiąc pięćdziesiąt dwa złote, 74/100) z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego,
- b. za czerwiec 2015 r. – 305 zł (słownie: trzysta pięć złotych) z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz 1603,18 zł (słownie: tysiąc sześćset trzy, 18/100) z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego,
- c. za lipiec 2015 r. – 0 zł (słownie: zero złotych) z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz 583 zł (słownie: pięćset osiemdziesiąt trzy złote) z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego.

Sygn. akt VII U 2416/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 08 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne wnioskodawczyni N. M. podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik u płatnika składek M. L. (1) wynosi:

- w maju 2015 r.: na ubezpieczenie emerytalne i rentowe- 437,50 zł, na ubezpieczenie chorobowe – 437,50 zł, na ubezpieczenie wypadkowe – 437,50 zł, ma ubezpieczenie zdrowotne – 377,52 zł

- w czerwcu 2015 r.: na ubezpieczenie emerytalne i rentowe- 102,08 zł, na ubezpieczenie chorobowe –102,08 zł, na ubezpieczenie wypadkowe –102,08 zł, ma ubezpieczenie zdrowotne –145,83 zł

Uzasadniając wydaną decyzję pozwany organ rentowy wyjaśnił, że zawarta między ubezpieczoną a płatnikiem składek umowa o pracę w części dotyczącej wynagrodzenia za pracę jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. W ocenie pozwanego strony ustalając wysokość wynagrodzenia za wymiar czasu pracy ¼ etatu w wysokości 1330,00 zł brutto zmierzały do obejścia prawa oraz uzyskania wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła ubezpieczona zarzucając jej:

a). naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 41 ust. 13 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 58 § 1 i 2 kc w związku z art. 300 kp oraz art. 83 § 1 kc w związku z art. 300 kp przez zakwestionowanie wysokości wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne należnego ubezpieczonej z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę od dnia 04 maja 2015 r., pomimo, że umowa ta nie była sprzeczna z prawem oraz z zasadami współżycia społecznego oraz nie została zawarta dla pozorów, podczas gdy wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składki może być zakwestionowana przez organ rentowy w wypadku, gdy umowa o pracę jest sprzeczna z prawem, zmierza do obejścia prawa, jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego albo została zawarta dla pozorów

b). sprzeczność istotnych ustaleń organu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez brak wskazania w podstawie i uzasadnieniu decyzji na konkretne dowody, które miałyby świadczyć o celowym zawiżeniu wysokości wynagrodzenia, co prowadzi do uzasadnionego wniosku, iż ustalenia organu są dowolne, oparte jedynie na domysłach nie mających faktycznego poparcia w zebranych materiale dowodowym i pozostają w sprzeczności z całością zgromadzonej dokumentacji.

Wskazując na powyższe skarżąca wniosła o zmianę decyzji poprzez określenie, że podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne jest kwota 1330 zł.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona N. M. w dniu 08 lipca 2010 r. ukończyła Szkołę (...) w S. na kierunku psychologia. W 2014 r. i 2015 r. pracowała w G. w pełnym wymiarze czasu pracy jako psycholog oraz terapeuta zajęciowy w Wojewódzkim Szpitalu (...). Ubezpieczona miała zadaniowy czas pracy co pozwalało jej na połączenie przedmiotowych aktywności. Z tytułu zatrudnienia w Wojewódzkim Szpitalu (...) ubezpieczona otrzymywała 2000 zł wynagrodzenia plus dodatki.

Wuj (brat ojca) N. M., M. L. (1) w maju 2014 r. rozpoczął działalność gospodarczą o nazwie: (...), w ramach której zajmuje się produkcją kimon – Gi, pasków – O., galanterii skórzanej, worków bokserskich oraz tarcz do uderzeń.

Podczas jednego ze spotkań rodzinnych M. L. (1) przyznał się ubezpieczonej, że prowadzona przez niego działalność nie prosperuje dobrze. W 2014 r. działalność płatnika składek przyniosła 50.000 zł straty. W związku z powyższym mając na uwadze posiadane wykształcenie oraz umiejętności skarżąca zaproponowała mu pomoc w zakresie pozyskiwania klientów. M. L. (1) zaproponował ubezpieczonej zawarcie umowy o pracę

W dniu 01 kwietnia 2015 skarżąca uzyskała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy.

W dniu 04 maja 2015 r. odwołująca się ukończyła szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Tego samego dnia doszło do zawarcia pomiędzy N. M. i płatnikiem składek umową o pracę na czas nieokreślony na stanowisku specjalisty ds. marketingowych w wymiarze ¼ etatu – tj. 2 godzin dziennie.

W trakcie zawierania umowy o pracę odwołująca się wiedziała o tym, że jest w ciąży.

Ubezpieczona została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek M. L. (1) od dnia 04 maja 2015 r. w wymiarze ¼ etatu z wynagrodzeniem 1330,00 zł brutto.

Zgodnie z postanowieniami zwartej umowy do obowiązków wnioskodawczyni miało należeć: wykonywanie wysyłki elektronicznej, rozmowa z podmiotami, sprawdzanie skrzynki elektronicznej płatnika składek, odbieranie zamówień oraz tworzenie paczek.

W okresie w którym doszło do zawarcia przedmiotowej umowy o pracę działalność gospodarcza płatnika składek cały czas generowała straty.

Przed zatrudnieniem skarżącej u płatnika składek nie istniało stanowisko pracy specjalisty ds. marketingowych.

Płatnik składek zatrudnił jeszcze jednego pracownika M. W., który obsługiwał hafciarkę.

W okresie od 05 maja 2015 r. o 03 czerwca 2015 r. odwołująca się w rzeczywistości świadczyła pracę na rzecz płatnika składek oraz wykonywała wszystkie powierzone jej, wskazane powyżej zadania, przy czym najistotniejszym było pozyskiwanie nowych klientów.

Rozpoczynając świadczenie pracy na rzecz płatnika składek odwołująca się mieszkała w B., który jest oddalony od M. – w których płatnik składek prowadził swą działalność o ok. 50 km.

Należne skarżącej wynagrodzenie zostało zaproponowane przez płatnika składek. Jeśli zaś chodzi o wymiar czasu pracy – odwołująca się nie chciała zostać zatrudniona i płatnika składek w pełnym wymiarze czasu pracy z uwagi na fakt, że nie chciała rezygnować z dotychczasowego zatrudnienia, albowiem praca w Wojewódzkim Szpitalu (...) jest dla niej prestiżowa i związana z jej wykształceniem. Również płatnik składek nie widział potrzeby zatrudnienia ubezpieczonej w pełnym wymiarze czasu pracy.

W trakcie zatrudnienia odwołująca się pozyskała na rzecz płatnika składek nowych klientów – m. in. W. G. z T., M. G. z O. jak również kontrahentów z N. oraz D.. Skarżącej udało się nawiązać współpracę z najliczniejszymi klubami karate w Polsce, która jest kontynuowana do chwili obecnej. Wnioskodawczyni pozyskała ponadto także klientów z zagranicy.

Część pozyskanych w ten sposób zamówień została już zrealizowana przez płatnika składek, część jest przez niego realizowana obecnie.

Jednemu z kontrahentów pozyskanych przez skarżącą płatnik składek sprzedał towar za kwotę 20.000 zł.

Na skutek działalności ubezpieczonej obroty płatnika składek wzrosły do 200.000 zł rocznie.

Płatnik składek musiał także zatrudnić dodatkowy personel zwiększając liczbę pracowników szyjących do trzech.

Od dnia 06 czerwca 2015 r. odwołująca się nie świadczyła pracy, przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą.

Mimo powyższego płatnik składek nie zatrudnił żadnej osobny w jej zastępstwie. Ubezpieczona zamierza wrócić do pracy u płatnika składek a on zamierza ją ponownie zatrudniać na identycznych warunkach.

Na przełomie czerwca oraz lipca 2015 r. skarżąca przeniosła się z do G., w którym zameldowała się w dniu 13 kwietnia 2015 r. Skarżąca zamierza jednak wrócić do B..

W dniu 01 grudnia 2015 r. skarżąca urodziła syna W. M.. W dniu 10 grudnia 2015 r. skarżąca złożyła wniosek o udzielenie jej urlopu macierzyńskiego od 01 grudnia 2015 r.

Płatnik składek za ubezpieczona zadeklarował w organie rentowym następujące podstawy wymiaru:

- za maj 2015 r. – na ubezpieczenie emerytalne – 1220 zł, na ubezpieczenie wypadkowe- 1220 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 1052,74 zł,

- za czerwiec 2015 r. – na ubezpieczenie emerytalne – 305,00 zł, na ubezpieczenie wypadkowe- 305.00 zł, na ubezpieczenie zdrowotne –1603,18 zł,

- za lipiec 2015 r. - na ubezpieczenie emerytalne – 0,00 zł, na ubezpieczenie wypadkowe- 0.00 zł, na ubezpieczenie zdrowotne –583,00 zł,

Do dnia zamknięcia rozprawy M. L. (1) nie złożył deklaracji podatku dochodowego.

Okoliczności częściowo niesporne; w pozostałym zakresie dowody:

- ***akta rentowe: podanie z dnia 02 kwietnia 2015 r. – k. 37, lista obecności – k. 28-29, listy płac – k. 26-27, karta ciąży – k. 20-22, kserokopia dyplomu – k. 15, zaświadczenie płatnika składek – k. 1, druk (...) k. 2, dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek – k. 5***
- ***akta osobowe skarżącej (nieponumerowane, brak wydzielonych części) w tym: wniosek o udzielenie urlopu, listy obecności, orzeczenie lekarskie, zaświadczenie o zameldowaniu, karta szkolenia wstępnego, umowa o pracę, informacja dla pracowników, kwestionariusz osobowy, podanie o zatrudnienie,***
- ***akta sprawy: zeznania ubezpieczonej- k. 20 (czas nagrania: 00:09:15 – 00:21:50), zeznania płatnika składek M. L. (1) - k. 20-21 (czas nagrania: 00:22:58 – 00:41:15)***

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

I. Ocena dowodów:

Stan faktyczny był bezsporny w części dotyczącej zawarcia umowy o pracę pomiędzy N. M. a M. L. (1), prowadzenia przez tego ostatniego oraz świadczenia pracy przez N. M..

W pozostałym, spornym zakresie, stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów prywatnych znajdujących się w aktach sprawy, w aktach osobowych skarżącej oraz w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem ich autentyczność oraz treść co do zasady nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania. Wyjątkiem było podważenie, zaskarżoną decyzją, umówionej kwoty wynagrodzenia zapisanego w umowie o pracę jako podstawy zadeklarowanych składek, co do której pozwany organ rentowy twierdził, że została ona zawyżona w sposób czyniący umowę w tej części nieważną.

Organ rentowy nie kwestionował jednak samego faktu zapisania w umowie wysokości wynagrodzenia. Natomiast prawdziwość tego zapisu umowy o pracę ubezpieczona dowiodła zgodnie z art. 253 k.p.c. przedstawiając dowody świadczące o znaczeniu jej pracy dla działalności płatnika składek w postaci pism osób trzecich (kontraheńców) oraz zeznań swoich i M. L. (1).

Zeznania ubezpieczonej N. M. oraz płatnika składek M. L. (1), były spójne wewnątrz, wzajemnie się uzupełniały i znajdowały w znacznej części potwierdzenie w dokumentach, w szczególności w pismach kontraheńców wskazujących na kontaktowanie się przez nich z ubezpieczoną w związku z działalnością M. L. (1) (k. 49, 47, zwłaszcza k. 45). Sąd nie dopatrył się niekonsekwencji w ich zeznaniach, prób świadomego zeznania nieprawdy ani sprzeczności z pozostałymi dowodami. Skutkowało to uznaniem ich za całkowicie wiarygodne.

W ocenie Sądu zarówno płatnik składek jak i sama skarżąca zdołali wyczerpująco wyjaśnić z jakimi względami kierowali się ustalając przyznane ubezpieczonej w umowie o pracę wynagrodzenie.

Przechodząc do szczegółowej analizy ich zeznań, wskazać należy, że płatnik składek zwrócił wyraźną uwagę na problemy finansowe z jakimi borykał się przed zatrudnieniem skarżącej. Następnie podkreślił wyraźną poprawę ekonomiczną prowadzonej przez siebie działalności jaka nastąpiła w wyniku działań odwołującej się. Mając na uwadze dokumentację znajdującą się w aktach rentowych, z której jednoznacznie wynika, że wnioskodawczyni pozyskała na rzecz płatnika składek przynajmniej kilku nowych znaczących klientów oraz zeznania M. L. (1), który wskazywał na wysoki wzrost zysku jakie przyniosły efekty świadczonej przez ubezpieczona pracy – Sąd uznał, że pracodawca zdołał racjonalnie wyjaśnić przyczyny przyznania odwołującej się wskazanego w umowie wynagrodzenia. Brak było zaś dowodów przeciwnych w szczególności przytaczanych przez pozwany organ.

Skoro działalność płatnika składek przed jej zatrudnieniem nie prosperowała dobrze to nie powinno dziwić, że pracodawca zdecydował się zatrudnić wnioskodawczynię, licząc na diametralną zmianę sytuacji w wyniku nawiązanej z nią współpracy. Zatrudnienie osoby specjalizującej się z pozyskiwaniem kontrahentów jest strategiczną czynnością dla przedsiębiorcy znajdującego się w kryzysie finansowym. Wysokość zadeklarowanego odwołującej się wynagrodzenia ma być powiązana z efektami w postaci klientów i jego związek z ilością przepracowanych godzin jest relatywnie mniejszy niż np. pracownika szwalni.

Z kolei skarżąca w toku zeznań wyraźnie akcentowała posiadane wykształcenie oraz doświadczenie w dziedzinie psychologii, które bez wątpienia ma znaczenie w świadczeniu pracy polegającej na pozyskiwaniu nowych klientów oraz kontrahentów. Zdołała także racjonalnie uzasadnić przyczyny dla których zdecydowała się świadczyć pracę wyłącznie w wymiarze 1/4 etatu podkreślając, że praca jaką świadczyła w zatrudniających ją placówkach była praca strictly związana z jej wykształceniem i miała charakter prestiżowy – dlatego też nie chciała z niej zrezygnować lecz poszukiwała możliwości połączenia kilku aktywności zawodowych.

Konkludując, zeznania przesłuchanych stron mogły stanowić wiarygodny dowód w sprawie.

II. Prawna podstawa rozstrzygnięcia:

Odwołanie ubezpieczonej jako zasadne doprowadziło do zmiany zaskarżonej decyzji.

Kwestia poddana ocenie Sądu w niniejszej sprawie dotyczyła weryfikacji trafności zawartego w treści spornej decyzji rozstrzygnięcia w zakresie wysokości podstawy wymiaru składek ubezpieczonej N. M. na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, za miesiąc maj, czerwiec oraz lipiec 2015 r., wynikającego z faktu zatrudnienia ubezpieczonej na podstawie umowy o pracę u pracodawcy M. L. (2) prowadzącego działalność gospodarczą o nazwie L. (...) M. L. (1). Sam fakt wykonywania na rzecz pracodawcy powierzonych skarżącej obowiązków nie stanowił przedmiotu sporu pomiędzy stronami.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 121 dalej przywoływana jako ustawa), płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów.

Z kolei art. 13 pkt 1 ustawy wskazuje, iż obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 8 ust. 1 ustawy za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a.

W myśl art. 18 ust. 1 ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Dla wyjaśnienia tej kwestii należy wskazać, iż przychód w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy stanowi przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych m.in. z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy.

Z art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy wynika natomiast, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie ustalania wymiaru składek i ich poboru (od której przysługuje odwołanie do Sądu - art. 83 ust. 2), co jest naturalną konsekwencją tego, iż do zakresu działania tego organu należy wymierzanie i pobieranie składek na ubezpieczenia społeczne (art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy). Pod pojęciem wymierzania składek nie kryje się nic innego, jak tylko określenie wysokości tych składek według wynikającej z ustawy stopy procentowej (art. 22 ustawy systemowej) od podstawy wymiaru ustalonej zgodnie z obowiązującymi przepisami (art. 18-21 ustawy).

Wskazać w tym miejscu należy, iż zgodnie z ugruntowanym poglądem judykatury Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach art. 41 ust. 12 i 13 ustawy może zakwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współżycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa. Nadmierne podwyższenie (ustalenie) wynagrodzenia pracownika w zakresie prawa ubezpieczeń społecznych może być bowiem ocenione jako dokonane z zamiarem nadużycia prawa do świadczeń (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 r., II UZP 2/05, opubl. OSNP 2005/21/338, LEX nr 148238).

Organ rentowy może kwestionować wysokość wynagrodzenia w zasadzie jedynie poprzez odwołanie do instytucji prawa cywilnego względnie prawa pracy regulujących stosunki prawne, na podstawie których ustalono wynagrodzenie.

W niniejszej sprawie pozwany odwołał się do wprost jedynie do regulacji: art. 58§ 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. nie wskazując tego przepisu lecz stwierdzając, że umówione wynagrodzenie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego (zob. uzasadnienie decyzji – k. 58 akt rentowych) i zmierzało do obejścia prawa (k. 58v akt rentowych). Wbrew twierdzeniom ubezpieczonej nie odwoływał się do art. 83§1 k.c. w zw. z art. 300 k.p., tj. do pozorności umowy. Tym samym granice przedmiotowe sprawy ograniczone były do zbadania przez sąd czy wystąpiły przesłanki z art. 58§1 i 2 k.c.

Zgodnie z treścią art. 58 § 1 k.c. czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba, że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy. Paragraf 2 cytowanego przepisu wskazuje z kolei, że nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Natomiast art. 58 § 3 k.c. wskazuje, że jeżeli nieważność jest dotknięta tylko część czynności prawnej czynności pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba, że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynności nie zostałaby dokonana.

Rekonstruując klauzulę obejścia prawa w rozumieniu art. 58§1 k.c. i naruszenia art. 58§2 k.c. przy ocenie czy wynagrodzenie było zawyżone, istotne znaczenie ma okoliczność, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Od jego wysokości zależeć będą wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania

odpowiednich świadczeń. W związku z powyższym ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego. Godziwość wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych musi być zatem interpretowana przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych. Podstawę wymiaru składki ubezpieczonego będącego pracownikiem stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy, natomiast ocena godziwości tego wynagrodzenia wymaga uwzględnienia okoliczności każdego konkretnego przypadku, a zwłaszcza rodzaju, ilości i jakości świadczonej pracy oraz wymaganych kwalifikacji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 19 listopada 2015 r. III AUa 939/15, za: LEX nr 1950563)

Przeprowadzone w tym kierunku postępowanie dowodowe, doprowadziło Sąd do przekonania, iż wysokość wynagrodzenia w zawartej w dniu 04 maja 2015 r. pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek umowie o pracę nie miały na celu wyłącznie umożliwienie skorzystania ubezpieczonej ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w większym wymiarze, w szczególności z prawa do wyższego zasiłku macierzyńskiego lecz wynikały tak z rodzaju jak i charakteru świadczonej przez odwołującą się pracy.

W okresie bezpośrednio poprzedzającym zatrudnienie ubezpieczonej działalność płatnika składek przynosiła straty określone przez niego na 50.000,- zł za 2014 r. Pozwany organ nie przedstawił na to dowodów przeciwnych. W świetle powyższego zrozumiałym jest, że M. L. (1) zdecydował się na nawiązanie współpracy ze skarżącą, której opowiedział o problemach, z którymi borykał się w ramach wykonywanej działalności gospodarczej i która zaproponowała mu pomoc, wskazując na swoje umiejętności. Ponieważ pozyskiwanie nowych klientów ma decydujące znaczenie dla sytuacji ekonomicznej i rozwoju działalności jaką prowadził płatnik składek, zrozumiałym jest, że zdecydował się zatrudnić zaufaną osobę (bratanicę) i zaoferował jej satysfakcjonujące wynagrodzenie, widząc w tym jedyną szansę na wyjście z problemów finansowych.

Podkreślić nadto należy, że mimo, iż odwołująca się została zatrudniona w wymiarze 1/4 etatu to przyznane jej przez pracodawcę wynagrodzenie nie może zostać uznane za rażąco wygórowane i nie pozostające w związku z faktycznym charakterem pracy. Wysokość uposażenia pieniężnego przyznawanego w zamian za świadczoną pracę nie zależy bowiem wyłącznie od ilości czasu (wymiaru etatu) w jakim jest ona realizowana, ale także od rodzaju, charakteru powierzonych pracownikowi czynności oraz kompetencji posiadanych przez pracownika. Ubezpieczona była odpowiedzialna m. in. za kontakty z klientami, w tym pozyskiwanie nowych, co na rynku „ciasnym” jak to określił płatnik składek wymaga większego wysiłku. Nie dość bowiem, że uzyskanie klienta w zasadzie oznacza odebranie go innemu wytwórcy, to wymaga także takiego podtrzymywania relacji z dotychczasowymi klientami, by nie przeszli do konkurencji. N. M. posiadała także odpowiednią prezencję i umiejętności z zakresu psychologii, które pomagały jej w skutecznym komunikowaniu się z kontrahentami.

Ponadto zważywszy że skarżącą nie jest osobą obcą pracodawcy, który mając z nią bezpośredni kontakt mógł ocenić jej szanse zarówno na przydatność jak i sukces w pracy – zrozumiałym jest, że płatnik składek wolał zaoferować pracę właśnie skarżącej z kwestionowanym przez pozwanego wynagrodzeniem niż szukać pracownika, który może i zgodziłby się świadczyć pracę za niższe uposażenie – jednakże jego powodzenie czy efekty pracy byłby dla pracodawcy trudne do przewidzenia

Co jednak jest najważniejsze, praca ubezpieczonej przyniosła szybkie rezultaty przyczyniając się, zgodnie z zeznaniami M. L. (1), do znaczącej poprawy wyniku finansowego już od pierwszego miesiąca zatrudnienia (maj 2015). Powyższe w diametralny sposób wpłynęło na ogólną sytuację finansową płatnika składek, który nie tylko przestał ponosić straty ale udało mu się wypracować znaczący zysk roczny za 2015 rok. Opisana powyżej sytuacja wpłynęła także na rozwój prowadzonej przez pracodawcę działalności, który, w związku ze zwiększonym zapotrzebowaniem na wytwarzane usługi musiał rozszerzyć prowadzoną działalność, zatrudnić dodatkowy personel. Podkreślić nadto należy, że efekty pracy ubezpieczonej mają charakter długofalowy, albowiem wielu klientów pozyskanych przez skarżącą korzysta z usług płatnika składek do dziś, wiele nawiązanych przez nią kontraktów jest realizowanych do chwili obecnej. W świetle powyższego w pełni zrozumiałym jest, że słuchany w trakcie rozprawy M. L. (1) podkreślał, że wynagrodzenie

zaoferowane skarżącej było wręcz za małe do charakteru świadczonej przez nią pracy, do wypracowanych przez odwołującą się zysków

Uwzględniając powyższe okoliczności, wynagrodzenie w wysokości 1330,00 zł brutto za ¼ etatu zdaniem sądu jest adekwatne do realizowanych przez nią zadań, wykształcenia i efektów.

Podkreślić nadto należy, że w zawierając umowę o pracę płatnik składek miał świadomość tego, że odwołująca się jest w ciąży. Mimo, że stan zdrowia uniemożliwił odwołującą się długoterminowe wykonywanie powierzonych jej obowiązków to powyższa okoliczność nie ma decydującego znaczenia dla sprawy, albowiem jak już wskazano powyżej, efekty pracy skarżącej są odczuwalne przez płatnika składek do dziś. Ponadto, mimo że skarżąca aktualnie mieszka w G., to deklaruje chęć powrotu do B. i dalszego świadczenia pracy na rzecz płatnika składek oraz, co wydaje się logiczne, Wojewódzkiego Szpitala (...) w G..

Również M. L. (1) oświadczył, że zamierza kontynuować nawiązaną z ubezpieczoną współpracę.

W konsekwencji odwołująca się zdołała logicznie wyjaśnić adekwatność wykonywanej przez nią pracy do wysokości przyznanego jej wynagrodzenia.

Natomiast pozwany organ rentowy, nie zadośćuczynił obowiązkowi udowodnienia faktów, z których wywodził skutki prawne (art. 6 k.c.), tj. obejścia prawa albo sprzeczności z zasadami współżycia społecznego poprzez określenie wynagrodzenia za ¼ etatu na 1.330,- zł. W toku postępowania sądowego nie przedłożył żadnych dowodów na podstawie których możliwym stałoby się obalenie zasadności twierdzeń udowodnianych przez skarżącą, mimo że to przecież na nim w pierwszej kolejności ciążył obowiązek dowodzenia. Nie ma bowiem w prawie polskim domniemania obejścia prawa albo sprzeczności z zasadami współżycia społecznego wysokości wynagrodzenia za pracę, czego pozwany organ zdawał się w sprawie nie zauważać i co przełożyło się na brak jego inicjatywy dowodowej.

Mimo przedłożenia przez ubezpieczoną zarówno w toku postępowania przed organem rentowym jak również w toku postępowania sądowego licznych dowodów potwierdzających adekwatność przyznanego jej wynagrodzenia do wykonywanej na rzecz płatnika składek pracy – nie przedłożył żadnych dokumentów jak również nie przedstawił żadnej kontrargumentacji mogącej skutecznie podważyć zasadność twierdzeń podnoszonych tak przez wnioskodawczynię jak i przez płatnika składek.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, że nie sposób przyjąć, by postanowienia umowy o pracę dotyczące wysokości wynagrodzenia miały na celu pozyskanie dla skarżącej, nieuzasadnionych wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a tym samym by były nieważne na podstawie art. 58§1 lub 2 k.c.

Tym samym Sąd nie znalazł podstaw by na podstawie art. 58 § 3 k.c. zastąpić zawarte w umowie o pracę postanowienia dotyczące wysokości wynagrodzenia minimalnym wynagrodzeniem za pracę.

W konkluzji Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi wyżej przepisami, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego przyjmując za podstawę wymiaru składek za miesiące maj, czerwiec i lipiec 2015 r. kwoty wskazane w przekazanych organowi rentowemu dokumentach rozliczeniowych przez płatnika składek – tj. za maj 2015 r. - 1220 zł z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz 1052,74 zł z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, za czerwiec 2015 r. – 305 zł z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz 1603,18 zł z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego, za miesiąc lipiec 2015 r. – 0 zł z tytułu ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, chorobowego i wypadkowego oraz 583 zł z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego.